

УДК 311:001

О.О. Сидоренко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна
e-mail: sidorenko_aleks85@ukr.net

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ КЕРІВНИЦТВОМ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

Ключові слова: ризик, страховий бізнес, бюджет, бюджетування, аналітичне забезпечення.

Життя окремо взятої людини та й процес діяльності будь-якого суб'єкта господарювання тісно пов'язані з такими поняттями, як невизначеність та ризик. При цьому в умовах розвитку науково-технічного процесу, з'являються нові види ризиків, кількість ризиків, яким піддаються суб'єкти економічних відносин у процесі своєї діяльності збільшується, а держава, є нездатною усунути або зменшити всі наслідки різних надзвичайних подій. Відсутність достатнього рівня засобів для подолання таких наслідків у більшості вітчизняних підприємств і громадян робить їх незахищеними перед ймовірними форс-мажорними обставинами. Все це і стало об'єктивною передумовою виникнення та розвитку страхового ринку України, адже лише страхування може забезпечити захист суб'єктів економічних відносин. Фурман В.М., наголошує на тому, що у розвинених країнах світу особливу увагу приділяють розв'язанню проблем страхування, пов'язуючи їх з такими важливими критеріями, як соціальна стабільність, соціальна згода, гарантії високого рівня життя, забезпечення ефективного інвестиційного процесу в економіці країни. Економіка за рахунок інвестицій страховиків динамічно розвивається, а суспільство є стабільним та соціально захищеним [3, с. 140]. Піратовський Г. Л., у своїй монографії наголошує, що «у державах з ринковою економікою страховий бізнес є одним з потужних суб'єктів інвестування національної економіки» [1, с. 13-14]. Аналогічна думка висловлюється і низькою зарубіжних вчених [4-8].

Розвиток страхового ринку України, збільшення обсягів зібраних страхових премій, страхових виплат, доходів та витрат, посилення конкуренції, глобалізаційні процеси та інше, призводять до підвищення вимог до якості управлінських рішень. Водночас, якість управлінських рішень, значною мірою залежить від кадрового потенціалу, раціональності організаційної побудови компанії та наявної системи внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, як основи формування інформаційної бази необхідної для прийняття управлінських рішень.

Раціональна організація управлінського обліку передбачає не тільки виділення центрів відповідальності, а й встановлення показників, за які вони відповідають, зведення цих показників у форми бюджетів, доведення їх до центрів відповідальності, контроль їх додержання на підставі звітів по завершенню бюджетного періоду, виявлення відхилень фактичних даних від планових та визначення винних осіб чи помилок при складанні бюджетів.

Розроблені нами напрями бюджетування, які доцільно використовувати у своїй діяльності страховим компаніям України наведено на рис.

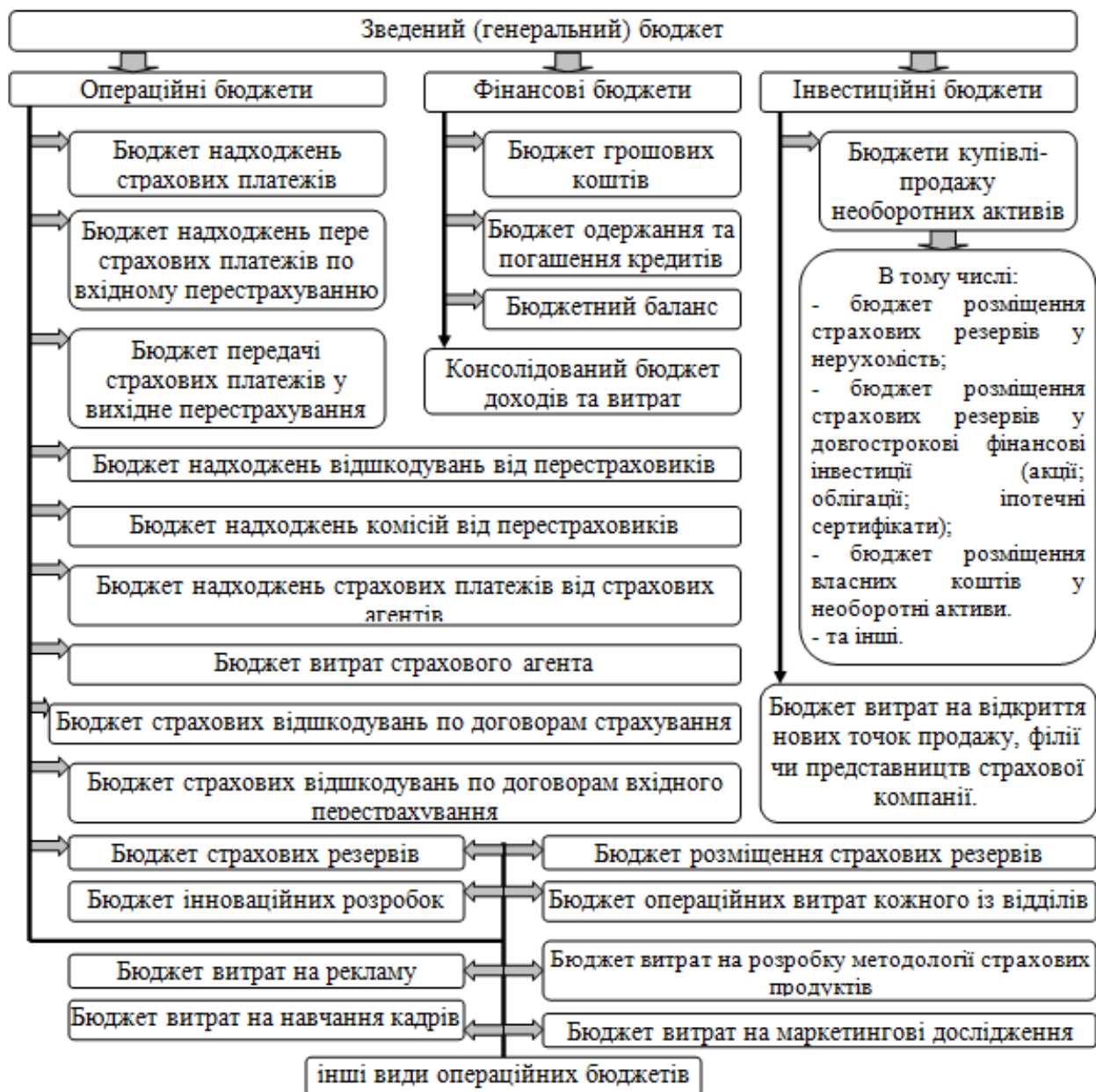

Рис. Напрями бюджетування діяльності страховика та види бюджетів
 Джерело: [2]

Запропоновані напрями та види бюджетів страховика, які за своєю суттю є формами внутрішньої звітності страховика, можуть бути джерелом аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень, як тактичного так і стратегічного характеру, а також інформаційної базою для здійснення контролю (який тісно пов'язаний з аналізом) за використанням всіх видів ресурсів, надходженням грошових коштів та інших видів активів, а також надійним джерелом інформації для складання повної, правдивої та неупередженої фінансової, податкової, статистичної звітності та звітності з корпоративної соціальної відповідальності (нефінансової звітності).

Список використаних джерел

1. Піратовський Г. Л. Страховий бізнес : управління розвитком : монографія / Г. Л. Піратовський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 254 с.
2. Сидоренко О. О. Бухгалтерський облік формування та розміщення страхових резервів: дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 / О. О. Сидоренко; Чернігів, 2011. – 183 с.
3. Фурман В.М. Страхові послуги для населення / В. М. Фурман // Фінанси України. – 2005. – №4.

4. Santomero A. Financial Risk Management by Insurers: An Analysis of the Process / A. Santomero, D. Babel // The Journal of risk and insurance. – 1997. – Vol. 64. – № 2. – P. 231-270.
5. Babel D. F. Insurance Pedagogy: Executive Opinions and Priorities / D. F. Babel, D. R. Klock // The Journal of Risk and Insurance. – 1988. – No 55. – P. 701-712.
6. Cummins J. D. Risk-Based Premiums for Insurance Guaranty Funds / J. D. Cummins // Journal of Finance. – 1998. – No 4. – P. 823-839.
7. Grose V. Managing risk: systematic loss prevention for executives. – Englewood Cliffs / V. Grose. – N. J. : Prentice-Hall, 1987. – 404 p.
8. Harry M. Markowitz. Portfolio Selection: Efficient Diversification of Investments / M. Harry. – New York : John Wiley, 1959.